

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	— fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	10 kor.	Fél évre	8
Fél évre	6	Negyed évre	4
Negyed évre	2	Egy óra	1
Egy óra	—	Egy óra	1
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Ij. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Kettős harc.

Ezidőszerint nincs másról szó, minthogy elfogadja-e a magyar nemzet első vezéréül a bánt vagy sem? Ne feledjük, hogy itt még mindig a miniszterelnök programjáról van szó. A harcot folytató ellenzéket megvádolják azzal, hogy folytonosan változtatja a jelszavait. Először csak a létszámemelés ellen küzdött, aztán a nemzeti nyelvért, most meg a horvát ellen folytat hadjáratot. De hiszen ez nem vád: ez igazság: ebből ered a mostani küzdelem egyik nagy joga.

Igen, a harc nemcsak a nemzeti jogokért, hanem Khuen ellen — is irányul. Khuen ellen és ebben egyaránt benne van az új miniszterelnök politikája és személye. Valóban, Beöthy Ákostól, Ugrontól, Barabástól és a többiekől megtagadni a politikai eszélyeséget. A harc éi en olyan férfiak állanak, akiknek politikai bölcsességében a nemzet egyaránt megbízhatik. És e férfiak éppen úgy tudják, mint mások, hogy ami elérhető ma, el volna érhető fél év múlva is; ha tehát csakugyan oly rengeteg gazdasági kárt okoz a törvénykülvüli állapotnak mostan való fön tartása: eltehetnék fegyvereiket az öszig e férfiak is, ha ezt a haza érdekében állónak elfogadhatnák. Mi lehet hát az oka, hogy éppen ellenkezőleg, a felelősséget megosztatlanul magukra véve, kiméletlenül folytatják a harcot?

Bevezető szavaink adják meg erre a választ. Nem kell feledni, hogy még mindig a miniszterelnök programjáról van szó. Ránézve még mindig a lét vagy a nemlét kérdése ez. Mert az obstrukció nemcsak a nemzeti jogok érvényesülésének kivívásáért folyik tovább, hanem Héderváry elbuktatására is. Ez az ember az abszolútizmus iskolájában nőtt fel. Husz éven át kormányozta Horvátországot és ezen idő alatt a magyar nemzet szabadság szeretetéről táplált hagyományos hitet valóssággal kómpromittálta az egész világ előtt. Egyetlen nagy börtönné tette társországunkat. És most varázsütésre szabadelvü, alkotmányos férfiunak hirdeti magát. De ha az csakugyan, úgy ő a szabadelvüség és alkotmányosság tekintetéből egyike a legzavarosabb multu politikai exisztenciáknak, 20 esztendő lamoshatlan büneivel elvein, érzületén. Meg nem érthető tehát, hogy a szá-

badelvüségre és alkotmányosságra predesztinált Magyarország sorsa oly számos, fénylő érdemü vezérünk mellett miért jusson éppen ez egy fekete multu egyén megbízhatatlan kezére.

Igaz, még mindig Khuen programja a vita tárgya és ezért kecséget az obstrukció a nemzeti jogok beteljesülése mellett még egy másik érdemes, értékes gyümölcsessel is: Khuen bukásával. Nemcsak a katonavivmányokért, hanem ezért a célért is sorakoztak a szabadság, a haladás barátai csatarendbe. A katonai vivmányok elérése kívánatos, érdemes a harcra, Khuen uralomra jutása irtózatoss lehet s ezért az ő megbuktatása éppen oly mértékben értékes cél.

Ez a harc egyként megy a nemzeti jogokért és a nemzeti szabadságért. Ezért, hogy a küzdelem elszánt folytatásánál egyebet a legrigorozusabb megfontolás sem javulhat. Igaz, a nemzetnek sok érdeke vár kielégítésre, sok seb kíván orvoslást, de várjanak még azok az érdekek, sajogjanak még azok a sebek, ne függesszük föl ezektől azt, hogy a szabadságot megmentsük!

Dr. Bakonyi Samu beszéde.

Folyt. és vége.

Bakonyi Samu: Mikor minden árnyalatnak szónoka elismeri már, hogy immár csak idő kérdése a magyar szolgálati és vezényleti nyelv törvénybe iktatása és a nemzet ezen jogának megvalósítása, akkor, a mikor e tekintetben elenyészik minden különbség köztünk, sőt a multnak hibás felfogása is eltűnik, mint ahogy gr. Apponyi Albert képviselőtársunk is megállapította: mégis az a férfiú aki a jövő feladatainak megaldását vállalta magára, a ki iránt való törhetetlen bizalmát jelenti ki egymásután a többség minden szónoka, késik a megnyugtató nyilatkozatokkal.

Hiszzen azzal tisztában vagyunk, hogy bármiféle platonikus kijelentés daczára a többség akarata mindig csak az lesz, a mi a kormánynak és a miniszterelnöknek az akarata. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hát hogyha ez nem így van, mi akadályozza meg önöket abban, hogyha van önöknek akarata, ha van önökben elhatározás és őszinteség, a mint abban nem kétkedem, mert hazafiaknak ismerem önöket egytől-egyig, ha őszinte önöknek az a kijelentése, a mely most már egybehangzó, hogy a magyar szolgálati és vezényleti nyelv törvénybe iktatása csak idő kérdése: miért nem követnek el egyértelmüleg mindent, hogy az önök kebeléből alakult, azonban valójában önökre reáiktált kormány feje az

önök által is jogosnak elismert nemzeti követeléseket programjába vegye be világosan, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És hogyha ez megtörténik, legyenek megnyugtatta, t. képviselőtársaim, a tuloldalón, el fog enyészni minden akadály és akkor attérhetünk a parlamenti rendre és a nemzet által régóta méltán sóvárgott és nélkülözött alkotó munkának a terére. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla: Germanizálnak a honvédelmi miniszteriumban most is! Be fogom mutatni a háznak ezt aktákkal! (Nagy zaj.)

Elnök (csenget): Csendet kérek, képviselő urak!

Bakony Samu: Illusztris képviselőtársunk, mikor arról emlékszik meg, hogy mi volt az ő felfogása az ujonczlétszám fel-emelésével szemben, kijelentette azt, hogy ő szükségesnek tartotta a véderő fokozása tekintetéből az ujonczlétszám emelését; de azután, ugymond, gondolkoznia kellett arról is, hogy ennél a tárgynál minő nemzeti ellenértékek és kompenzációk nyujtassanak az országnak, minő haladás érhető el ezen a téren. Hat, t. ház, ez az én meggyőződésem szerint egészen elhibázott felfogás. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Legalább annak a pártnak az álláspontján, a melyhez tartozni szerencsém van, ennek a helyességét mi soha el nem ismerhetjük. Nem lehet itt ellenértékről, rekompensációról szó. Mi nem kérünk semmit a koronától. Mi csak vissza akarjuk szerezni azokat a jogokat, a melyeket tőlünk egy helytelen gyakorlat és rut visszaélés elkobzott: a mi édes anyanyelvünket és dicsőséges zászlónkat és a mi jogunkat ahhoz, hogy a mi törvényeinkre tegyenek esküt a hadsereg magyar részének tagjai. Nem rekompensációnak tárgya ez, hanem követelés, törvényekben megállapított és jogos követelés. (Élénk helyeslés. Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És hiába veti azt szemünkre kitünő képviselőtársunk, hogy a harcnak az a módja, a melyet mi most folytatunk, az ellentállásnak ez a hevessége nem indokolt azért, mert hiszen nem kíséreltük meg még eddig ennek hirdetését és követelését; hiába tesz emiatt szemrehányást két okból. Először azért, mert az én tudomásom szerint ez a kifogás a tényeknek sem egészen felel meg; mert hiszen ennek a pártnak minden tagja, a ki a katonai kérdésekben felszólt e házban, soha nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem annak a hangoztatására, hogy a nemzetnek nyelvéhez és zászlójához való jogát ki kell vinni; a mi a törvényekben is gyökerezik, azt el kell ismertetni. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) De törvényről beszél a t. képviselőtársunk és azt mondja, hogy törvénynek kellene lennie, a melyben kifejezetten benfoglaltatik a magyar nyelvhez való joga a magyar seregnek. Hát van ilyen törvény. Jobban tudja ezt közjogunknak oly kitünő ismerője, mint én, az ujoncz. Hiszen ott van, hogy egyebekről ne beszéljek, az 1791: XVI. t.-cz., a melyben ő Felsege biztosítja hű magyar népét, hogy az állami élet min-

den terén ellent fog állani annak, hogy idegen szolgálati nyelv hozassék be. Ez kifejezetten megvan az idézett törvényben. És ott vannak a többi törvények, a melyek analógiája a véderő területére is megállapítható.

De lett legyen ám ugv, hogy a 40-es évek törvényhozása Deák Ferencz követeléseit kisebbségben hagyta, ennél fogva a magyar szolgálati nyelv törvénybe iktatása nem ment keresztül. Ebből vajjon az következik-e, hogy mi a nekünk nyújtott alkalmat most, mikor az kínálkozik, meg ne ragadjuk teljes erőnkéből évszázados jogaink visszaszerzésére? (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ez a lemondás politikája volna, mert hiszen legyünk tisztában azzal, hogy abban a tempóban, a melyet kíván az ellenzéknek ezen részétől a mi kitűnő t. képviselőtársunk, el fognak mulni megint évtizedek és évszázadok, melyek alatt nem haladás fog jelentkezni a nemzeti jogok terén, hanem az eddigi tanúságok szerint sokkal inkább visszaesés.

Hiszen ezt a visszaesést, a nemzeti követeléseknek más terén is tapasztaljuk. Itt van pl. a jelvény kérdése, a zászló kérdése, a melynek megoldásán annyi böles katona tőri a fejét, de a melyet még talán ma sem tudtak megoldani. A visszaesés megvan annak a Széll Kálmán miniszterelnök urnak felfogásában is, a kinek a politikájával most is azonosítja magát gr. Apponyi Albert igen t. képviselőtársunk és Héderváry miniszterelnök urban is csak azért bizik különösen, mert a Széll Kálmán politikáját ő állítólag egészen magáéva tette. Ez a visszaesés tehát nagyon természetesen okszerűen és kényszerűen mutatkozni fog az ő felfogásában is a jelvényeket illetőleg. Mit mond Széll Kálmán a zászlóról? Azt mondja, hogy a mi a zászlót illeti, ez ellen nem lehet kifogás, kivánja ő maga is, hogy a czimerkérdés ma mar úgy oldassék meg, hogy a paritás teljesen tűnjék ki, de valami közös jelvény kell, mert a monarchia kifelé egységes és reméli hogy ez a czimerkérdés legközelebb megoldatik.

Kubik Béla: Hallatlan! Ez borzasztó!

Bakonyi Samu: Micsoda rettenetes lejtőt mutat ez a nyilatkozat! Ha a lemondás politikáját akarjuk követni, vagy pedig nem akarjuk nagyobb erővel ezeknek a kérdéseknek megoldását előbbre vinni, hagyhatjuk bolygatás nélkül; de hogy az alkotmányos magyar miniszterelnök itt a magyar törvényhozásban annak a jogosultságát ismerhessa el, hogy ennek az államnak életében, annak bármely ágában közös zászlót, közös czimert kell konstruálni, ez a közjogi felfogásban oly visszaesés, melyet e törvényhozás előtt megtorlás nélkül védelmezni nem lehet. Én csak ismételhetem azt, a mit mondtam már a multban is a t. kormányval szemben, hogy ne remélje, hogy ha a megoldásnak ilyen formájával akar bennünket megnyugtani, ez sikerül neki, mert az ilyen megoldás ellen mi, ha lehet, a mostaninál is sokkal erősebb ellenállást fogunk kifejteni.

Domahidy Elemér: De Széll Kálmánnak leszerelték volna!

Bakonyi Samu: Ki mondja azt?

Domahidy Elemér: Én mondtam!

Bakonyi Samu: Vegye tudomásul t. képviselőtársam, a mint azt már máskor is hallhatta, hogy mi nem személyek ellen harcoltunk és nem is fogunk személyekkel szemben meghátrálni. És hogy szereltünk volna le olyan kormányfővel szemben, a ki nem ismerte el ezt a felfogást, hogy a „monarchia” közös jelvényeiről szó nem lehet. Tagadom, t. képviselőház és tiltakozom az ellen, hogy ilyen felfogás érvényesülhessen, mert a monarchia olyan közjogi fogalom, a melyet én el nem ismerek. Létezik Magyarország, az évezredek Magyarország, az

1790. X. törvénycikkben is függetlennek nyilvánított Magyarország, a mely alá nem rendelhető semmiféle más államnak a maga életének semmiféle nyilvánulásában. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És ha egységesnek jelentkezik a monarchia kifelé, ha annak látják azt a külhatalmak, vajjon ez nem a legnagyobb visszaélés-e, vajjon ez is nem azt bizonyítja-e, hogy az 1867. XII. t.-cz. tulajdonképen a többség és kormányainak felfogása szerint nem volt egyéb, mint egy expediens az akkor a nemzet és a dinasztia között fennállott nagy ex-lex-ből való kibontakozásra. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mert hiszen ha nem lett volna, akkor az államjogi kapcsolatban beállott változások folytán nem az lett volna-e legelső kötelessége a koronának és kormányának, hogy ezt a változást a külhatalmakkal hivatalosan közöljék, hogy itt más rend állott be, itt az önálló Magyarország lépett a maga jogkörébe.

Ez azonban nem történt meg és így nagyon természetesen elsikkasztják kifelé az önálló Magyarországot és eltűrik azt és itt hangoztatják megtorlás nélkül, hogy a monarchia egységes és így Magyarország be van olvadva — kifelé legalább — egy monarchiába. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Mikor ilyen jelenségeket tapasztalunk, mikor nekünk ez ellen a felfogás ellen kellett küzdenünk a multban, ne méltóztassék azt állítani, hogy a mi mostani harcunk előzmény nélkül áll, hogy mi a mi követeléseinknek békes kivívását eddigelé meg nem kíséreltük volna. Én egyetlen egy dologra emlékeztetem t. képviselőtársaimat. Annak bizonyítására, hogy ez a párt a véderő kérdésében mindig igyekezett az adott helyzet szerint, az önálló magyar hadsereg programjának teljes épségben való megtartása mellett a nemzeti követelések elismertetéseért harcolni, emlékeztetek egy nagyon jelentékeny momentumra az 1889. évi véderővitának egy nevezetes epizódjára.

Nem kisebb férfiú, mint az, a kinek neve kitörülhetetlenül van a mi politikai zászlónkra, de a mi lelünkbe is bevésve és felírva, Kossuth Lajos volt az, a ki ezen véderővita során ide küldött egyik sürgönyében mondja azt, hogy: „a magyarnak joga és hivatása van nemzetnek lenni. hazáját állammá tenni. Ennek egyik nélkülözhetetlen kelleke a nemzeti hadsereg magyar zászlóval, magyar vezénnyel, magyar érelemmel. Nem magyar az, ezúdar az, a ki az ezen irány felé vezető előlépéstől el akar terelni.” (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) No hát annak igazolására, hogy mi ezen a téren következetesen haladtunk előre, klasszikusabb bizonyítékot, azt hiszem, nekem nem kell felhivnom, mint épen Kossuth Lajosnak ezen nyilatkozatát. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Gr. Apponyi Albert igen t. képviselőtársam azután a katonai perrendtartás kérdésében bejelentett reform által konzummálva látja az ő álláspontjának egyik szerinte igen értékes részét. Én sem zárkozom előre el, t. képviselőház, hogy a bűnvádi perrendtartásnak reformját nagy előhaladás gyanánt üdvözöljem.

Azt azonban, hogy ez katonai vívmány, katonai haladás volna a nemzet részére, el nem ismerhetem, ez a jogszolgáltatás kérdése, és ennek a türhetetlen állapotnak az orvoslása lesz, a melyben a magyar állampolgároknak egyik legnehezebb állampolgári kötelességet teljesítő kategóriája szenved, a mely fegyver alatt áll, annak az anomáliának lesz az orvoslása, hogy épen azok vannak a jogszolgáltatás tekintetében a legsúlyosabb helyzetben, akiktől a nemzet a legtöbb áldozatot, a legtöbb szolgálatot követeli. (Igaz!

Ugy van! a szélsőbaloldalon.) De, t. képviselőház, jogász létemre bármily örömmel üdvözölöm is ezt a bejelentett reformot, azt is kijelentem, hogy inkább sohase legyen abból semmi sem, inkább továbbra is szenvedjenek polgártársaink a mostani igazságtalan, zsarnok es tarthatatlan állapot sulya alatt, mintsem hogy ez alkalmul szolgáljon törvényben való kimondására annak, a mit eddigi törvényeink nem ismernek, a német szolgálati nyelvet. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A mikor mi azt követeljük a kormánytól, hogy adjon nekünk programot a katonai kérdésekben, hivatkozhatunk arra, hogy ezt már az is kötelességévé teszi, hogy ő egy oly válságból került ki és került a kormányra, a mely válságnak a méreganyagát épen a katonai kérdések képezték. És a mikor az általunk kívánt program helyett ilyen reformot jelentenek be nekünk, t. képviselőház, hat kívánhatják-e mitőlünk, hogy mi hagyjunk fel a harcral? Nem, mi azt nem tehetjük addig, a míg nem kapjuk meg ezen kijelentéseket, még pedig biztosított kijelentéseket, a melyeket a kibontakozás módzataiul elfogadhatunk nem programok a apján, mert a mi programunk a független, önálló hadsereg, hanem az előrelépés szempontjából, a melyet Kossuth Lajos is kötelességünké tett.

Apponyi Albert t. képviselőtársam megnyugtatta magát azzal, hogy ő a Szentiványi Árpád t. képviselőtársunk által itt előadottnak kilátásba helyezett teljesítése után új követelésekkel nem áll elő. Maga Apponyi Albert igen t. képviselőtársunk megállapítja azt, hogy ezek a követelések nem ma állítottak fel az ő részükről, hanem tartalmát képezik az ő katonai programjuknak. — Szerintem nem képezik egész tartalmát, a mint hogy azt már voltam bátor jelezni, hanem mindenesetre egy részét szerintem is képezik ezen követelések az ő régebbi katonai programjuknak, amelyet vallottak pártjuk fennállásától fogva. Már husz esztendő után azt mondani t. képviselőház, hogy ők új követelésekkel nem állanak elő és ezeknek a kilátásba helyezésével konzummálva látják a maguk régi programját: nohát t. haz, ez nem egyéb, mint abdikáció a tekintetben, hogy az a térfoglalás, a melyet ő is követel és a melyet ő is biztat bennünket, csakugyan nagyon lassan, de annál bizonytalanabb tempóban fog előrehaladni. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Azt mondja gróf Apponyi Albert t. képviselőtársunk, hogy ő Feisége a király, a hadseregnek szolgálati és vezényleti nyelvét németnek teljes jóhiszeműséggel hagyhatta meg az ő alkotmányos érületének minden sérelme nélkül. És ezt a jóhiszeműséget, ezt az alkotmányos érületet azzal indokolja, hogy a német szolgálati nyelv mindmegannyi alkotmányos kormány ellenjegyzése, mindmegannyi alkotmányos többség helyeslése mellett maradt meg.

Bármint legyen is a dolog, az 1867: XII. törvénycikkkel és korábbi törvényeinkkel szemben nem állíthatja gróf Apponyi Albert képviselőtársunk sem, hogy ez helyes és a magyar közjognak megfelelő álláspont, ha pedig nem az, akkor én ezt a felfogást alkotmányosnak el nem képzelhetem és akkor az 1867 óta kormányzott miniszteriumoknak és a mindenkori többségnek az az eljárása alkotmányosnak nem mondható és nem szolgálhat a korona magatartásának alapjával. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Azt mondja gróf Apponyi Albert t. képviselőtársunk, hogy meg van győződve, hogy a mintegy megfontolva kialakult nemzeti akarat ebben az irányban — t. i. a magyar szolgálati és vezényleti nyelv behozatala irányában megnyilvánult — az alkotmányos királynál annak akadálya nem lesz.

Hát akkor hol van az akadály, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon) ha minket azal vadolnak, hogy megfontolás nélkül viszsük harcunkat tovább? Hiszen az a többség, a melynek vezetői között ott van gróf Apponyi Albert, t. képviselőtársunk, a megfontolt haladás minden feltételét rejti magában; miért nem állnak elő, miért nem vitatják meg a doigot, a maguk pártkörében és miért nem állítják fel elengedhetetlen követelmény gyanánt, a rájuk küldött kormányelnökkel szemben azt, hogy ezen a téren biztosítékokat nyerjen a nemzet és a törvényhozás a tekintetben, hogy Magyarországon a magyar szolgálati és vezérleti nyelv gátjaul szolgáló akadályok elháríttassanak, a katonai nevelés Magyarországon egészen magyarrá tétessék és az 1897: XXIII. t.-cz. 4. §-a abban az irányban változtattassék meg, hogy a honvédtisztképző iskolákból kikerült növendékek a közös hadseregnek csak magyar ezredeihez legyenek kinevezhetők. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ez volna a komoly bizonyosság arra, hogy önök nemcsak jóleső kijelentéseket akarnak tenni, hogy nemcsak egy új expedienst akarnak felállítani, hogy kényelmetlen helyzetükből kimeneküljenek, hanem elszánt akaratuk, hogy velünk együtt a nemzeti reform útjára ternek, nemcsak azon jobbára testnélküli dolgokban, a melyeket, nézetem szerint, Szentiványi Árpád t. képviselőtársam programja foglal magában, hanem ezekben a dolgokban is, a melyek a legkardinálisabb jogok megvalósítását fogják maguk után vonni, elsősorban a szolgálati és vezérleti nyelv magyarságának kérdésében. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mert, ha azt hallom, hogy e tekintetben a Felsőház akadály nem merülhet fel, az akadályt csak önökben láthatom, és több a politikai malicziánál — nem akarok itt súlyos szót használni a törvényhozásnak terében — az a szemrehányás, a melyet az imént röpitettek mifelénk, hogy mi akadályozzuk önöket a nemzeti irányu tevékenységben. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Gr. Apponyi Albert igen t. képviselőtársam egy tételt állít fel, mikor azon vád ellen védekezik, a melyet ő irányában igazán soha senki nem emelt arról az oldalról és a melyet bármely oldalról is csak a legelvakultabb igazságtalanság emelhetne vele szemben, t. i. hogy ő nem osztrák, hanem magyar szempontból mérlegeli azon tekineteket, (Zaj a szélsőbaloldalon.) a melyekkel adózik annak a viszonynak, a mely a pragmatika szankezió alapuló összeköttetésnek fentartását kívánja.

Bocsánatot kérek, a pragmatika szankezióból semmi a világon nem következethető olyan, a miből az volna megállapítható, még a legtávolabbról is, hogy ott volna ezen nemzeti jogok visszaszerzésének akadály. Mert hiszen a pragmatika szankezió a nemzettel szemben nem foglal magában egyebet, mint a kölcsönös védelem kötelezettségének és az együttes birtoklásnak megállapítását és a trónöröklés szabályozását.

Hát hol van itt bármiféle olyan leköltés, a mely azt vonná maga után, hogy az osztrák örökös tartományokkal való viszonyunkból kifolyólag a magyar nemzeti nyelvnek és a magyar zászlónak érvényesülése és az eskünek a véderő magyar része által a magyar törvényekre való létele akadályozva volna?

Ez csak azt mutatja, hogy gróf Apponyi Albert t. képviselőtársam, bármennyire vallotta ő mindig politikája gyanánt azt, hogy az 1867 diki közjogi alapot fejleszteni kell nemzeti irányban, és daczára a gazdasági téren tett s általam vele szemben idézett nyilatkozatainak, ő az 1867: XII. t.-czikket mégis olyan dogmának tekinti, hogy

annak reá nézve kényszerítő erejét átviszi olyan tereire is, a mely téren épen az előrehaladást, bárcsak a lassu, de biztos tempóban való előhaladást állítja elibünk biztató reménység gyanánt.

Azt mondja gróf Apponyi Albert t. képviselőtársunk, hogy a magyar jogtörténelmi felfogás a pozitív jogon alapul. Teljesen aláírom. De hozzateszem azt, hogy pozitív jognak hirdetjük mi a mi követeléseinket. Az a párt, a melyhez szerencsém van tartozni, épen a jogfolytonosság alapján állott mindig, létezésének első pillanatától fogva, mikor más elnevezések alatt kellett itt küzdenie a hatalom ellen.

És épen a jogfolytonosság elvéből következik az, hogy végre valahára a megalakított, a létező törvényeknek érvényt szerezzünk és minden akadályt, a mely ennek útjában áll, tőlünk telhető erővel eltávolítani igyekezzünk. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Beszéde vége felé azután visszatér igen t. képviselőtársunk tulajdonképeni kiindulási pontjára, arra t. i., hogy a politikai megbízhatóságot a törvényhozás a nemzeti képviselőlet minden részének féltékenyen kell megőrizni.

Ezzel szemben már jeleztem álláspontomat. Azonban indokoltnak tartom, nehogy úgy lassék, mintha az igen t. képviselőtársunk részéről megismételt szemrehányást már ellenmondás nélkül viseljük, állást foglalni az ellen, mintha úgy fejlődött volna a mi viszonyunk gróf Hederváry Károly miniszterelnök uralmában szemben, hogy a korona az általunk felállított nemzeti követeléseknek a megvitatására, megbeszélésére halasztást és meggondolási időt kért volna.

Ez, t. képviselőház, előttem teljesen novum, mert hiszen én a helyzetet úgy látom, hogy igenis fel kellett lélegzeni a többségnek és a hatalomnak, magának a koronának is és hogy lélegzetet vehessen, arra voltunk mi nekik jók. Semmi más nem vezette ő Felsőháznak kormány alakításával megbízott kiküldöttjét és semmi más nem vezette a tényekből megállapítható következtetések nyomán magát a koronát sem, mert hiszen most kényszerhelyzetben van, neki ujonczokra van szüksége és ha a felémelt létszámú állományt nem kaphatta meg a végszükségben jó a rendes ujonczlétszám is. És látjuk, inkább elejtették az elodázhatatlannak és elengedhetetlennek jelzett szükségét a véderő fejlesztésének, vagyis a létszám felemelését, csak hogy a mi nemzeti követeléseink diskutiálásába ne kelljen becsátkozniok. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Ez tehát nem halasztási idő ezeknek a megvitatására, hanem csak egy pillanatnyi szabadulás és én ezt megadni nem akarom. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Azt mondá gróf Apponyi Albert, hogy a korona előtt a nemzet presztizsét meg kell óvni. Hát nekem is megvan a magam felfogása a nemzet presztizséről. Ezt a felfogást pedig olyan államférfiutól tanultam, a kinek emlékét mindnyájan tiszteljük, a ki magának elenyészhetetlen érdemeket szerzett részint gróf Apponyi Albert t. képviselőtársunkkal egy táborban; részint a kormány kebelében, részint pedig a ház elnöki székén, s ez a férfiú Szilágyi Deszö volt. Ő mondja egyik beszédében: „Én azt gondolom, hogy egy nemzetnek a súlyát és tekintélyét az emeli, ha alkotmányos jogaink minél tisztább és világosabb elismerését törhetetlenül követeli.” (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Én azt látom, hogy a követelés törhetetlen fentartása az egyedüli módja annak, hogy a korona elismerje a nemzet presztizsét:

(Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) én tehát nem gr. Apponyi Alberttel tartok a nemzet presztizsének értelmezésben, hanem Szilágyi Deszövel. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.)

És, t. képviselőház, ha így állítjuk fel a presztizs és a politikai megbízhatóság kérdését, ezzel kapcsolatban mit szóljunk, arról, hogy a korona 1868-ban, tehát ezelőtt 35 esztendővel adott ki egy rendeletet, a mely azóta foganatba nem ment? Vajjon a törvényhozás melyik tényezőjének presztizsét emeli ez a szomorú tény? Adják meg önök erre a feleletet. Gróf Apponyi Albert t. képviselőtársam sem válaszolhat erre más-kép, mint hogy a korona presztizsének semmi sem árthat jobban, mint az, ha a törvény végre nem hajtatik és a törvény végrehajtására kiadott királyi rendeletek semmibe nem vétetnek. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Lengyel Zoltán: Ez közönséges szédelés a rendeletekkel.

Bakonyi Samu: Mikor azt látom, hogy az új miniszterelnök ur, mikor vele pártom vezéremberei tárgyaltak, az azok által hozzáintézett alapvető kérdésre olyan feleletet adott, melynek világos értelme folytán bocsátkozott bele a mi pártunk a katonai kérdés által előidézett zavarokból való kibontakozás lehetőségének megbeszélésébe, a mely felelet azonban homlokegyenest ellenkezik a t. miniszterelnök ur által székfoglalója alkalmával tett kijelentésével, a melyet, ha akkor tett volna, mikor vele a tárgyalásokat pártom elkezdte, soha abba a helyzetbe nem jutott volna, hogy a kormányalakításra a missziót elvállalhatta volna és így a politikai megbízhatóság hiányát ebben az eljárásban épen vele szemben kell megállapítanunk; mikor másfelől ez a kijelentés fenyegeti a gazdasági önállóság tényleges megvalósításának immár bekövetkezésében lévő feltételeit és biztosítékait; mikor azt látom, hogy a t. kormány épen azokban a kérdésekben, a melyek okát képezik a mai parlamenti helyzetnek, a legmerevebből elzárkózik a nyilatkozattétel kötelezettsége alól; mikor az új véderőtörvény dolgában a kormány tisztán a katonai vonatkozásokra tesz nyilatkozatot, a nemzet jogos követeléseit tekintetében pedig állást nem foglal, hanem az állásfoglalást elodázza a véderőtörvény tárgyalásának idejére; mikor, t. ház, a harcznak az abban hagyása csak új és a mostaniaknál kétségtelenül hevesebb, tehát veszedelmesebb izgalmaknak a magvát hintené el: akkor, t. ház, kellő megfontolás után épen a nemzet nyugalma érdekében, épen a politikai megbízhatóság álláspontjából kénytelen vagyok magamra nézve azt a konzekvenziát megállapítani, hogy harcoljak tovább. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps a szélsőbaloldalon.) Igaz ugyan, hogy ezen harc folytatásának a veszélyeit . . .

Fülöp Béla: Nem harc ez, csak szóbeszéd! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Bakonyi Samu: Én nagyon örvendeni fogok annak, ha Fülöp Béla t. képviselőtársam részéről alkalom lesz meggyőződni arról, hogy ő nem szóbeszédet folytat, hanem elismerem, az enyémnél sokkal értékebb, sokkal mélyebb tanulmányok alapján fogja a maga álláspontját megindokolni. Teljes várakozással vagyok eltelve eziránt s remélem, hogy a várakozásomat mihamarább ki fogja elégíteni.

Gróf Apponyi Albert t. képviselőtársunk meghatókésszólással figyelmeztet minket ennek a magatartásnak következményeire, különösen az anyagi téren beálló és fenyegető válságra. Igaza van. Válság van és a válságból a gyógyulás útján rázkódtatások veszedelme nélkül jutni nem lehet. De

eszembe jut ama dicső időnek példája, a midőn szintén nagy és a mostaninál sokkal nagyobb és inkább végzetessé válható veszedelmek fenyegették a nemzetet, a mikor Kossuth Lajos az anyagi bajok orvoslásával való várakozásra kérte a nemzetet, a mikor kétszáz ezer ujonezot kért a haza megmentésére, mondván: „Ha van valahol a hazában egy sajtó kebel, mely orvoslásra, ha van egy kívánság, mely kielégítésre vár, szenvedjen még egy kissé e sajtó kebel és várjon még egy kissé e kívánság.”

Mégis hat változott viszonyok között, de mégis az a helyzet, hogy a nemzetnek végre is ki kell küzdenie a maga jogait, mert különben az a veszedelem, a mely ellen való védekezés odázta el 1848-ban is a létező és lenyegő anyagi bajoknak gyógyítását, az a veszedelem ismétlődhetik, hogyha önök, t. többség, nem ismerik fel ayt a kötelességet, a melyet olyan ékesszólással, ennyi igazsággal mutatott meg önöknek Apponyi Albert t. képviselőtársunk. Mind addig pedig, míg art fel nem ismerik, míg annak a teljesítéséhez nem fognak, mi álláspontunkon nem változtathatunk és a harcot folytatni becsületbeli és politikai kötelességünknek tartjuk. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Nem veszem tehát tudomásul a kormányelnök ur programját, hanem a következő katórozati javaslatot van szerencsém benyújtani. (Halljuk! Halljuk! Olvassa): Az 1868-ik királyi rendelet végrehajtásáról gondoskodják a kormány és az e czéliből teendő intézkedéseiről tegyen 30 nap alatt jelentést. Élénk helyeslés, éljenzés és taps a szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlük.)

NAPI HIREK.

Dr. Thaly Kálmán kassai diszpolgár.

A debreczeni első választókerület hön szeretett országgyűlési képviselőjét, Debreczen város diszpolgárát, Thaly Kálmán dr. újabb nagy kitüntetés, megtiszteltetés érte. Felső-magyarország vezető városának, hogy úgy mondjuk „fővárosának“ hazafias polgársága, a kassai polgárság méltányolta „történelmi és költői“ országos érdemeit. Ugyanis a kassai országos Rákóczi-ünnepély alkalmából tartott diszkozgyűlés alkalmából dr. Thaly Kálmánt, mint a II-dik Rákóczi Ferenc korszakának történetíróját, és a hazaszeretettől lángoló költőt Kassa város diszpolgárául választotta. A nagy hazafi borostyán koszoruja egy ékes örökzöld levéllel ismét gazdagabb lett. Szívvel örvendünk fölötte.

A debreczeni kormánypárt

Ma délután 5 órakor gyűlést tart az Arany Bika emeleti disztermében. A magyar zászló, magyar ezimer, magyar vezényleti és szolgálati nyelvet fogják követelni a hadseregünk részére. Mi érthető rokonszenvvel kísérjük ezen mozgalmat, hogy azon körökben is kezd már ébredezni a nemzeti önérték és szabadabb szellem, mely részről idáig a mi hasonló, évtizedek óta követelt nemzeti követeléseinket az ábrándok honába utasították vissza. És bár még ma is távol állanak a mi követelésünk lényegétől, hogy velünk együtt követeljék az önálló magyar nemzeti hadsereget, mi a részokról most kezdett lépést is értékeljük és rokonszenve-

sen fogadjuk mert hisz ez a lépés is közelebb visz a nemzeti függetlenség kivívásához, melynek a mi pártunk az önzetlen és lankadatlan küzdő serege. Vajha elkövetkezék már az idő, hogy a maroknyi magyar ne marná a magyart, sőt — erejét egyesítvén — szívvel-lélekkel küzdene mindnyája a független Magyarország kiépítésén, midőn is a hazafias áldozattételek fokozásában vettélkednének egymással és nem kerülnének többé oly elvetemedett pártok, melyek idegen hatalomnak alkudják el a nemzet jogait és erejét . . .

A debreczeni kormánypárt gyűlésére Szabó Kálmán elnök Puky Gyula főispán is meghívta. Puky Gyula főispán e meghívásra következő figyelemre méltó sürgőnyi választ küldötte:

Szabó Kálmán kamarai elnök urnak
Debreczen.

Igló-Füred, július 27. A holnapi pártgyűlésen sajnálatomra már nem jelenhetek meg és ez uton tudatom, hogy a czélba vett határozat elien nincs észrevételem; mert a debreczeni szabadelvűpárt korlátlanul rendelkezik saját akaratával; azt pedig, hogy a hazafias czél elérésére irányzott akaratnyilvánításának elfojtásával városunk közhangulatáról hamis képet gyártsak, igazság és kötelesség érzetem tiltja.

Puky, főispán.

Eddig a debreczeni kormánypárt, éppen úgy miként az ország egyéb kormánypártjai árkon-bokron át vakon követtek minden osztrákszolgá kormányt és ha ma jobb eszűket veszik elő, nyiltan hangot adnak a visszafojtott lelkiösmeretük jobb magyar érzéseinek, ezt minden esetre hazafias érdemöklül tudjuk be, rokonszenvesen, helyeslöleg fogadjuk; midőn rég hanyagolt hazafias kötelességeik teljesítésére szánták magokat. Hát csak előre; ugyis sokat irt a nemzet rovásukra. Böven van mit lefaragesálniok.

Bajok az állat-zárlat miatt.

A száj- és körömfájás miatt elrendelt határozatok, vásártilalmak miatt sok fennkadás és baj támadt Debreczen nagy magyar vidékén. A jószágtartók, fogyasztó közönség, mészárosok egyenlöképpen szenvedik a hátrányait. A gazdák, kik a vásárok alkalmával az eladásból némely jövedelemre számítottak, ettől elestek. A mészárosok is nagy nehézségek között szerezhetik be a vágójószágokat, amely körülmény meg a fogyasztásra van kihatással. És hogy mily komoly kellemtelenségek és károk támadtak az állat-zárlat miatt, ennek bizonyágául szolgál, hogy Gyarmathy debreczeni mészárosmeter, a ki a katonaság husszállítója, felirt a miniszteriumhoz, nyisson alkalmat az egészséges vágójószágoknak akadály nélküli beszerezhetésére, mert másként, a jelenlegi körülmények között bekövetkezik, hogy nem lesz képes a katonákat hussal ellátni . . . Elég jellemző eset a káros visszahatást szült tilalom okozta bajok komolyságára és tartatatlanságára.

A pinczér betegsegélyző egyesület választása.

Mint értesülünk a városi tanács, mint másodfoku iparhatóság (beadott felebbezésre) a debreczeni pinczérbetegsegélyező pénztár egyesület folyó évi márczius hó 27-én megtartott tisztújító közgyűlést, ennek következményeit és a megtartott választást megsemmisítette. A főkapitányság, mint elsőfoku

iparhatóság ítéletének e megváltoztatásával hozatott ez a megsemmisítő határozat, mely az együletet njabb közgyűlés szabályszerű meghívására utasította az elkövetett több rendbeli szabálytalanságok miatt.

A debreczeni országos vásár

augusztus harmadikán veszi kezdetét s a következő sorrendben tartják meg. Augusztus 3-an, 4-én és 5-én lesz a bőr, gyapju, méz, dió, továbbá toll, iparcikkek, gabona és terményvásár, augusztus 6-an és 7-én lesz a juhvásár, augusztus 8-an és 9-én sertesvásár, augusztus 9-én és 10-én a lóvásár, augusztus 10-én és 11-én baromvásár.

Papp László ügye.

Bészler Károly tanácsnok, tb. főjegyző páratlan erélyvel és igazságszolgáltatással vezeti a Papp László elleni vizsgálatot. Az eddigi vallomások súlyos bizonyítékok Papp László ellen és igazolják azokat az állításokat, melyeket oly gyakran feltártunk Papp László üzelméről és visszaéléseiről. A vizsgálat most ismét szünetelni fog pár hétig, mert Bészler Károly a felügye öbizottság két tagját, a volt polgármestert és Boczkó főkapitányt akarja kihallgatni, akik azonban jelenleg nincsenek a városban.

Az augusztus 2-iki ünnep műsora.

Az augusztus 2-iki ünnep műsora már teljesen van dolgozva. Az ünnep három részből fog állani. Délután 3 órakor veszi kezdetét a Petőfi szobornál a főiskola lépesházában. Ezt az ünnepet Petőfi halálának emlékezetére rendezi az ifjuság. Petőfi, a magyar szabadságharcz e tüneményes, főnemes alakja július 31-ikén esett el a segesvári ütközetben, tehát két nappal a debreczeni esata előtt. Itt a Petőfi-dalkör fog énekszámokat előadni. Madai Pál bölesészett hallgató pedig alkalmi beszédet tart. Az ünnep második része a Szabadságszobor előtt folyik le a magyar szabadság dícsőítésére. Énekszámokkal működnek közre az összes dalárdák és a városi dalegyület. Beszédet Kertész István joghallgató mond. — Szilágyi Dezső hittanhallgató pedig Gulyás József alkalmi költeményét szavalja. — Ezután a menet a Honvéd-temetőbe fog kivonulni. Elöl az „Egyetértés“ zenekara. Ezután az öreg honvédek tépett lobogójuk alatt, a főiskolai ifjuság és a dalegyületek saját zászlóik alatt és a nagy közönség. A Honvéd-temetőben az Egyetértés és a Munkás dalegyület külön számokat adnak elő, az összes dalárdák pedig a Szózatot énekelik. Szavalni fognak Reke Kálmán jh, ki alkalmi verset és Oláh Gábor th., ki a saját költeményét fogja elszavalni. Ünnepet beszédet Nagy Sándor jh. az irodalmi társaság elnöke tart. Az ünnepélyen a következő dalárdák vesznek részt. Az Egyetértés dal és zene egyület Podolszky Béla elnök vezetése alatt, a városi dalegyület Goorik Miklós titkár, a Petőfi Dalkör Komlóssy Arthur elnök, a Munkás dalegyület Horkai Lajos elnök, a Kossuth dalkör dr. Baesó Dezső titkár, a Kereskedőifjak dalköre Somossy Béla elnök, a Sz. László dalkör Kusinszky alelnök és a Köműves dalegyület Szabó István elnök vezetése alatt. Karnagy: Mácsay Sándor főiskolai tanár lesz. Az ifjuság körében nagy rendező bizottság alakul az összes városunkban tartózkodó diákságból. Az ünnep a Petőfi-szobornál 3, a szabadságszobornál 1/2 órákor kezdődik.

Vizsgálat a gyámpénztárban.

Ma délután Vecsey Imre elnöklésével a szokásos pénztárvizsgálatot tartanak a gyámpénztárban.

Emlékkert, Csokonai kert.

Most, hogy a debreczeni csata évfordulójának megünneplése közeledik, a Csokonai Kör is hirtelenében elrendelte az emlékkertek égető hiányának rendbehozását. Így például a régóta tátongó vasracs kapuzatokat visszarakták és szorgos kezek munkálkodnak ma már a többi hiányok, szép séghibák eloszlatásán is. A kertek, különösen az emlékkert a Heykal Ede főkertész gondos és izléses berendezése által oly szép állapotba helyeztetek, hogy mindenki meglehet vele elégedve. A kőoroszlán helyén emelkedő kis halom, mely részben az ország összes vidékeiről beküldött földekekkel növeltetett, méltán nevezhető az országdombjának, szintén díszesen lett felrendezve. A Szombathy-Vörösmarthy emlékoszlopnak az ev. ref. egyház és Csokonai kör által előbbre helyezése azt hisszük már az őszzel végre lesz hajtva — s akkor a díszes kis emlékünknél a gályarabok emlék oszlopával a helyzetet — azt a bizonyos szimétriát is elérjük a három emlékműnél: (Szabadságszobor, gályarabok emléke és Szombathy Vörösmarthy emlékoszlop) mely után, úgy hisszük több emlékek e kertbe zsufoolása nem fog következni.

A Csokonai kertben büszkén emelkedik egyedül Debreczen halhatatlan költőjének Csokonai Vitéz Mihálynak Izsó Miklós aikotta gyönyörű ércszobra. Jóleső érzéssel tekinthet e szoborra minden debreczeni ember, mint hazánk egyik legsikerültebb szoborművére.

Augusztus 2 és az öreg honvédek.

A debreczeni csata 54-dik évforduló ünnepélye vasarnapra esik. E napon hagyományos szokás szerint a Collégiumi ifjuság reudezi a kegyeletes ünnepségeket, belevonván a részvételbe a társadalmat és azok egyleteit is. Mondanunk sem kell, hogy az öreg honvédek, a harcztéptel zászlóval kivonuló egyenruhás aggharczossal élükön, első helyen veszik ki részüket s megjelennek úgy a Petőfi — mint a szabadságszobornál tartandó ünnepélyeken és kizarándokolnak a honvéd sirokhöz is, hol a kegyeletes megemlékezésnek harmadik és legkimagaslóbb része folyik le. Este 8 és 1/2 órakor a Petőfi dalkör a nagyerdőn levő nyári vigadóban Rákóczi ünnepélyt rendez, melyre a 13 egyenruhás öreg honvéd csapatot is meghívta és szívesen látott vendégeiül vacsorára is megmarasztalja. Reméljük, hogy a nappal, lefolyt kegyeletes ünnepélyek után jól eső érzéssel áldoz Debreczen hazafias közönsége a Rákóczi emlékezetének is, — hiszen a szabadsághősök iránti rajongó szeretet egyaránt él a magyar szívekben a Rákóczi korbéli labanczverő kurucok valamint ezek utódai az 1848/9-es honvédek, Kossuth katonái iránt!

Debreczeni ifju öngyilkossága Budapesten.

Egy debreczeni ifju öngyilkosságáról tett jelentést a budapesti kapitányi hivatal a debreczeni rendőrségnek. A szomorú hír azt jelenti, hogy Balogh János az életunt ifju, aki tegnap délelőtt lakásán mellbe lötte magát és meghalt. Leveleiben sohasem panaszkodott és így tettének oka még ismeretlen. Édes anyja Budapestre utazott, hogy részt vehessen a fia temetésén.

Tanári ösztöndíj.

Főiskolánk jeles tehetségű fiatal tanára, dr. Szeremley Béla, a ki a jövő iskolai évben Németország egyetemét fogja látogatni, e célra a budapesti tud. egyetem bölcsészeti karának ajánlatára 1200 k. ösztöndíjat

kapott a soproni ág. ev. egyház kezelése alatt levő „Palló András és dr. Palló Sándor“-féle alapítványból.

Új tagok az Angelotti mulatóban

Ma estére ismét új műsorról gondoskodott az igazgató. Ma lep fel először Mokán akrobata utólérhetetlenül király-császár pudlájával. Ugyancsak ma este kerül színre „Egy asszony minden áron“ című kacagató bohózat. Bodrogi József jutalomjátékára nagyban készülődik a társulat. A jutalomjáték folyó hó 30 ikán esütörtökön lesz megtartva, melyre Bodrogi teljesen új és meglepetésekben gazdag számokat tartogat.

Oltárkép leleplezés.

A nagybányai ág. ev. egyház Grünvald Béla festőművészünkkel új oltárképet festetett, melyet augusztus hó 4-en fognak nagy ünnepélyességek mellett leleplezni. Az új oltárkép Krisztus sirbatételét ábrázolja. Nekünk volt alkalmunk a készülő képet látni s elmondhatjuk, hogy a jeles művészünk egyik legsikerültebb alkotása lesz.

Turista diákok.

Három debreczeni diák: Bisáneczi Ignác, Molnár Gábor és Varga József június hó 22-én indult el Debreczenből s azóta gyalog bejárták az ország negyed részét. Nagy-Károly, Szatmár, Maramarosszigeten keresztül mentek el Munkácsra, majd a dobsinai jégparlanghoz, később Kassára. Bejárták a Szepesség minden szebb részét, megmászták a lomniczi csucst, megnézték a sárospataki vizesest, Barlangligetet, a csorbai tavat. A Tátrából Liptó-Szent-Miklósra mentek és onnan most indulnak visszafelé, szintén gyalog. A merre jártak mindenfelé magyaros vendégszeretettel fogadták és kalauzolták őket.

Popper Dávidné

okleveles szülésznő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákócziról és a kuruczokról írott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért kapható. Kapható lapunk összes kihordóinál, a tözsdékben és könyvkereskedésekben.

Távirat.**A bileki magyar katonák katasztrófája a Házban.**

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest É.k. d. u. 2 ó.

A mai képviselőházi ülésen napirend előtt szóvá tették a bileki gyakorlaton áldozatul esett 19 magyar baka szomorú esetét.

Visontai Soma szólalt fel először.

Kolozsvár honvédelmi miniszter nyomban felelt. A bileki katasztrófa mindenkire szomorú hatást tett. — Elmondja, hogy a távolság 26 km. a mit máskor haj nélkül tettek meg. Az

ezred reggel indult el rendes hőfokban. — Az ut feléig háromszor pihentek.

Rövid gyakorlat után újból pihentek. Ezután következett be a nagy hőség emelkedése. 42 fok volt. (Kiáltások: És folytatták a gyakorlatot.) Mivel a rosszulletek szaporodtak, újra pihenő volt. A katasztrófa az ut utolsó részében következett be.

15 katonameghalt. Szigorú vizsgálatot indítottak. A ki bűnös az a legszigorubbán lakolni fog.

Polónyi kijelenti, hogy a miniszter hivatalos jelentése ellenkezik a valósággal. Ez a szoldateszka brutálitása, merénylet a népjog ellen. (Viharos Ugy van!) Lázadjon fel a nemzet gyermekeinek ilyen pusztítása ellen. Ami ott történt, az mügyilkosság, a magyar nemzet pusztítása. (Ugy van.) Egy levelet kapott, (leteszi a Ház asztalára) hogy amikor már 120 komáromi fiu beteg jelentelt, az orvos, az osztrák tiszték megrugdosták, kardlapozták őket, — mert szimulánsoknak tartották. (Viharos felkiáltások: Gyalázat! Alávalóság.) Felolvassa a levelet, mely bizonyítja, hogy a harc után nem adták pihenőt, azt mondták, nem is katoná, aki 28 km. utat nem tud megtenni. Ő is, a levél írója eszméletlenül össze esett, 19 meghalt, 120 beteg, akiket megrugdostak. Ne kérdezzék ezután miért nem akar a magyar ember a közös hadseregben szolgálni.

Örömfogja el a debreczeni szabadelvű párt mozgalma. A többségnek kötelessége a hadsereget magyarrá tenni.

Végül azt indítványozza, hogy a gyász jeléül 10 perczre függesszék fel az ülést.

Héderváry miniszterelnök kijelenti, hogy mindenki együtt érez ez esetben, de előre ítéletet ne mondjunk.

Nem magyar üldözés ez. Szerencsétlenségek nálunk is, Ausztriában is fordulnak elő. (Zajos felkiáltások: Ez rendszer!) Engedjék kihallgatni a levélíróját. (Viharos felkiáltások: Persze hogy öngyilkosságba keressék.) Szeretné kideríteni, igazak-e a brutalitások, mert a hadsereg vezetői is sajnálattal gondolkoznak az esetről. A tízperczes szünethez hozzájárul, sőt nem is tartja elegendőnek Polónyi indítványát, — mert azt is indítványozza, hogy a képviselőház az elhunytak feletti fájdalomának jegyzőkönyvben is adjon kifejezést.

Dániel elnök ezt határozatilag ki mondja és a részvét jeléül az ülést 10 perczre fel is függeszti.

Bártfa-fürdőn

augusztus hó 8-án az ott emelendő Erzsébet szobor javára nagyszabású műkedvelő matiné rendeznek a fürdő előkelő vendégei. A hangversenyen való közreműködésre sikerült megnyerni Dr. Várady Antal koszorús kölönket, a nemzeti színház dramaturgját, a kin kívül még több kiváló művész és művésznő fog igyekezni a megyének ez alkalomból a kies Bártfafürdőre rándult előkelő közönségnek kellemes és maradandó élvezetet nyújtani. Az Erzsébet szobor leleplezési ünnepélye augusztus hó 16-án fog nagyszerű ünnepségek keretében vegbemenni nagyszámu meghívott közönség előtt.

A Rákóczi-kiállítás megnyitása.

— Kassai level. —

Kassa városának hazafias, lelkes közönsége egy szívvel-lélekkel ünnepelt vasárnap. Az egész város lobogódiszbe öltözött s ünnepi hangulat lett urrá a szíveken.

A reggeli órákban megszólaltak a templomok harangjai, hogy az Isten házából is hirdessék a nagy, nemzeti ünnepet, Harangzugás, zászlódisz fogadta a hazafias város vendégeit, akik összegyűltek Kassa városában, hogy legalább egy parányi részlet lerójják annak a hálának, amelylyel a nemzet tartozik nagy szabadsághősének, legönzettelenebb fiának, II. Rákóczi Ferencnek.

Komoly és impozáns volt ez az ünnep minden mozzanataiban s megragadta a lelkeket a nagy fejedelemre való emlékezés.

Képviselve volt az ország minden rendő és rangu lakossága, Főpapok és főurak, a hivatalos Magyarország, a képviselőház, tudományos egyesületek, törvényhatóságok siettek a szép magyar városba, hogy lerójják a kegyelet adóját.

A templomokban kezdődött a hivatalos ünnep, majd a város díszközgyűlést tartott, amelyen a főispán és főjegyző emlékeztek meg a nap jelentőségéről s méltatták ékes szavakban Rákóczi Ferenc érdemeit.

A közgyűlés határozataképpen mondták ki, hogy Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítását újlag kérelmezni fogják a törvényhozástól.

Ugyanekkor a Rákóczi-kor — kitünő, nagyérdemű történelmes, Thaly Kálmánt és a Rákóczi-kiállítás leglelkesebb, legagilisabb s áldozatkésőbb védnökét, gróf Zichy Jenőt Kassa város díszpogáráivá választották s felolvasták a díszpolgári oklevelet.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása ezután következett. Ezernyi-ezer nép sereglett össze a kiállítás épülete előtt s a szépen díszített térségen, a fellobogózt utcaikon lelkesen ünnepelték a város vendégeit, a képviselőház s a törvényhatóságok díszmagyarba öltözött küldöttségeit.

Szép és lélekemelő volt az ünnepnek ez a mozzanata, azzá tette a közönségrendkívül lelkes hangulata s az elhangzó beszéd mély hazafisága.

A kiállítás megtekintése után a vendégek s a kiállítás körül buzgólkodók a Schalkház-fogadóban gyűltek össze ünnepi lakomára, amelyet nevezetessé és kimagaslóvá tett különösen két beszéd, amelyet Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke és Beöthy Ákos, Kassa város országgyűlési képviselője tartott.

Apponyi Albert kijelentette, hogy az országgyűlés képviselőháza nem csupán ünnepelni jött Kassára, de vezekelni is, kiköszörülni azt a csorbát, amelyet a rendi országgyűlés 1715-ben követett el.

Fogadalmat tett, hogy a magyar törvénykönyvből kitörlik Rákóczi expatriálását s nevének megbélyegzését.

Riadó lelkes éljenzés támadt e kijelentés nyomán s Apponyi egész beszédét ritka érdeklődéssel fogadta a bankettközönsége.

Nem kisebb lelkesedést szült azonban Beöthy Ákos hatalmas beszéde is, aki újlag hangoztatta, hogy ma is kuruczokra és labanczokra oszlik a magyar társadalom s üdvözölte Apponyit, aki a képviselőházban a magyar nyelvnek elvitázhatatlan jogát hangoztatta, most pedig mint igaz kurucz ünneplő a nagy fejedelmet, a magyar szabadság atyját és mártírját.

Poharat annak az ideálnak megvalósulására emelte, hogy Magyarország paritása a közös hadseregben is érvényesüljön.

Lelkes, szünni nem akaró éljenzés és taps hangzott fel Beöthy beszéde után s mindenki egy szívvel-lélekkel ünnepelte a kiváló hazafit s a ragyogó ékesszólással beszélő szónokot.

Az egész nap különben a leglelkesebb hangulatban telt el s az egész város együtt ünnepelt. Este a színházban rendkívül sikerült díszelőadás volt, amelynek ügyes összeállítása Komjáthy Jánost, ezt a kiváló vidéki színigazgatót dícséri.

Uzsorások veszedelme.

A belügyminiszter az igazságügyi miniszterrel egyetértőleg körrendeletben utasította a csendőrséget arra, hogy a felügyeletük alá tartozó területeken lakó uzsorával foglalkozó egyéneket szigorúan ellenőrizzék s azokat, akikre ilyen eset rábizonyul vagy alapos gyanu merül fel, jelentsék fel az ügyészségnek.

A csendőrség dicséretes buzgalommal meg is felelt ezen rendeletnek, ugyanígy, hogy a vidéki községekben lakó uzsorások legnagyobb része vad alatt van, akiknek pedig sikerült elkerülniök az igazságszolgáltatás kezét, azok most egyelőre visszavonultak az üzlettől.

De nem így van a városokban, amelyek ki vannak véve a csendőrség hatásköréből. Különösen azokban a városokban, hol katonaság tartózkodik, a legjobban divik az uzsoráskodás. Tudvalevő dolog, hogy a katonatisztek az uzsorások legkedvesebb eszközei, mert a katonatisztnak vagy fizetni, vagy a rangjáról kell lemondani, mert az eddigi tiszt felfogások szerint az ilyen adósságot piszkos adósságnak tekintették, ha nem lettek rendezve. Ennek az eljárásnak aztán tömördek áldozata szokott lenni a hadseregben.

A hadsereg körében már régóta tanácskoztak azon, hogy miképpen lehetne a katonatisztek az uzsorások karmai közül megmenteni, de elfogadható módot eddig nem találtak rá. Most azonban ezt a kérdést is radikálisan fogják megoldani az új katonai büntető törvénykönyvben. Az osztrák és a magyar igazságügyi miniszterek és a katonai hadbírószág között folytatott tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy az olyan katonatiszt ellen, aki az az uzsorás kölcsönt nem fizeti, becsületügyi eljárást nem indítanak, sőt ha az illető tiszt az évi fizetése — ide nem szá-

mitva a pótlékokat — az 1600 koronát meg nem haladja, a kölcsön visszafizetésére nem kötelezhető.

Az új katonai büntető eljárásnak ez az intézkedése ma már most is nagy riadalmat idézett elő az uzsorások között, kik tudvalevőleg a fiatalabb rangbeli katonatisztek közül szedik áldozataikat, arra számítva, hogy állásukat veszítik, ha a kölcsönt meg nem fizetik. Ez az intézkedés általános meglepődést s megnyugvást keltett katonai körökben.

IRODALOM.**Egy gondolat . . .**

Petőfi után átdolgozta

Khuen Héderváry miniszterelnök

Egy gondolat bánt engemet :
Néhány hét alatt bukni meg!
Kialudni, miként a pisla mécs.
A melynek lángját meg nem védi Bécs.
Ne ily halált adj énnemem.
Ó parlamentem, édesem!
Ne legyek fa, melyen villám fut keresztül
S az obstrukció kicsavar tövestül.
S ha majdan e rabszolga nép
Ukázomra urnához lép,
Kétfejű sasos lobogóval
S a svaregelb zászlón eme szent jelszóval:
Éljen a hadsereg, az osztrák!
S ezt elharsogják,
Elharsogják Béctől Nagyváradig.
S a csendőrség velük megütközik.
Ott, ott legyek én
A harc mezején,
Ott folyon a bor meg a pénz a zsebemből,
S ha erre javamra a harc sora nem dől,
Hadd jöjjön hát az acélezőrej;
A huszárok attakja, a puskadőrej!
Választókon át
Csendőrpárikák
Száguldjanak a kicsinált diadalra.
Dib-dáb polgárjogot összetiporva!
Igy alapítsam meg a pártomat,
Hogy mindent-mindent megszavazzanak,
S a multakat a közös sirnak adják:
Dobjanak sutba: jog, törvény, igazság!

(K - s M - n.)

A halálos háborusdi.

(A bileki katonapusztulás.)

Elrémitők azok a részletek, a mik a Trebinje és Bilek közt tartott menetgyakorlatról érkeznek. Ma már az egész világsajtó foglalkozik a halálos háborusdival s senki sem talál mentő okot, a mi a katonai körök borzalmas kegyetlenségét enyhíthetné. Csak a hadügyminiszterium próbálkozik védekezni. Megírja, hogy mindazt a könnyebbséget megadták a katonáknak, a miket a Dienst-Reglement megenged: levetették a nyakkendőket, nem kellett betartaniok a lépést, beszélgethettek, sőt — énekelhettek is! Komáromi anyák ne zokogjatok, magyar szüzek ne gyászoljátok a mátkákat, a ki ott vezett az utszelen! Hisz gondoskodtak róluk Török ezredes és Grünzweig von Eichenzeig Albert alezredes urak. Pipaszó mellett, kigombolt gallérral masirozhattak a halálba!

A képviselőház keddi ülésén napirend előtt sürgős interpellációt terjeszt be az ellenzék, amelyben a honvédelmi minisztertől számon kéri a boszniai katonapusztitást s a halottakról és a sebesültekről hiteles névsort követel. A honvédelmi miniszter majd el-

Üzlet felosztás.

— Az üzlethelyiség kiadó.

Minthogy jelenlegi kereskedésemet felosztatom, a még raktáromon levő összes áruimat gyári áron alul is, nagyon olcsó áron árusítom el. A midőn ezen alkalmi vásárlásra a t. közönség b. figyelmét felhívom, ajánlom magamat

kiváló tisztelettel **Mayering Gyula**

kézmű, rövidáru kereskedése kistemplommal szemben, Piac-utca.

— Felszerelés eladó. — Az árukészlet együtt is eladó.

mondja bő lére eresztve, amit a hadügyminiszterium kommunikéje már kijelentett: megtettek mindent a menet megkönnyítésére, de a katasztrófát a nagy hőség okozta. Végre is — a napistent nem vonhatják felelősségre . . .

A rettenetes katasztrófa egyik szemtanúja, aki, mint közkatoná a 12 gyalogezred tribenjei zászlóaljához vonult; be hadgyakorlatra, Budapesten lakó bátyjának így írja meg tapasztalatait:

— Majd az életem ment rá a gyakorlatra. Talán olvastad a lapokban, hogy 20-án milyen gyakorlatot végeztünk Tribenje felé. A 69., 32. és 52. gyalogezredek egy-egy zászlóalja Bilekből indult el és a 12. ezredparancsnok kommandója mellett összeütközött a trebinjeiekkel. Siralmasan érkezünk haza. A 12. ezredből husznegy legény meghalt, kilencz megőrült, huszonnégy súlyosan megbetegedett. Ez utóbbiak állapota életveszélyes. Ezekon kívül még ötvenhét fekvő beteg van, akik azonban valószínűleg életben maradnak. Az orvos véleménye szerint ezek sem fognak teljesen fölépülni. Szívbjaj, vagy egyéb betegség egész életükön át gyötörni fogja őket. Tudod, nekem „bikatermeszetem” van — folytatta tovább a levélíró — s ennek köszönhetem, hogy nem patkoltam el. Én is oly rosszul éreztem magam hogy huszonnégy órán keresztül eszméletlen állapotban feküdtem. Hála istennek, most már jobban vagyok. Képzeld el, hogy mily siralmas és fájdalmas volt elhullott bajtársaink temetése. Tizenötöt egy közös sirba fektettek — azt hittem, hogy meghasad a szívem.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (33.)

Irta: **ifjabb Móríc z Pál.**

Erdély ismét kurucz kézben.

Változandó szerencsével folytak a hadak. De Magyarországon annyira szorongatták a labanczot a kuruczok, hogy a császár legjobb vezéreit rendelte magyarhoni seregeihez. Stharemburg Guidó mellé kihívtá Erdélyből Rabutint is. A szerencsétlen zsi-bói csata után ugyanis osztrák kézbe került az aranytermő Erdély legnagyobb része, Rabutin oly ügyesen behasználta a segítségül nyert dan zsoldosokat. Hanem fordult a kocka. Károlyi, Orosz Pál és Pekry portyázói mind több-több szerencsével forgolódtak a labancz eilen. 1707 elejéig Pekry Lőrincz visszahódította Gyula-Fehérvárt, Beszterczét, Bethlent, Görgényt és noha a császáriak báró Tige vezérlete alatt újabb segítséget nyertek, Pekry Kocsárdnál ennek is levágta 1500 németjét. Mire Tige vissza retirált Szebenbe. Most már az egész aranytermő Erdély Rákóczinak hódolt újból, néhány ostromzárolt bástyafalos városra terjedt a némettség hatalma, csupán Szeben, Brassó és Fogaras szászváarak és városok falai fölött lengett még esászári zászló. A fegyveres kuruczság mind több erővel gyűlt a diadalmas Pekry táborába. Ugyanekkor az erdélyi rendek ünnepi követséggel hívták Rákóczit, hogy fejedelmi székebe az ősi szokások szerint is beiktassák. Rákóczi fényes kísérettel és seregekkel indult az aranykövecses földű szép Erdélybe, hol több őse annyi dicsőséggel országolt.

Rákóczit a fejedelemségbe igtatják.

A gyönyörű ország minden részéből Marosvásárhelyre sereglettek a rendek, a népek, midőn Rákóczi ünnepélyes beiktatásának emlékezetes napja következett. Ez a marosvásárhelyi mezőn ment végbe, mint az egykoru kurucz író írja: . . . „jó magos-

san, hat grádicson, a végére épített teatrumon, hogy mindenektől meglátassék kinek grádicsai zöld posztóval, a teteje pedig, melynek közepin egy kerekded asztal és mellette magános fejedelmi székek, veres karmazsin színű bársonnyal és aranypászománnyal ékesített, perzsiái szép szőnyegekkel vala bevonva.”

A midőn az emelvényre Rákóczi felépett, gróf Pekry Lőrincz üdvözölte az ország nevében, mire a fejedelem, mint a szegényeknek, árváknak, özvegyeknek oltalmazója gyönyörű beszéddel felelt, majd Bartha András itélőmester a fejedelmi hitlevelet felolvastván, arra a fejedelem hitét tette, a környül álló rendek és a nép egekig harsogó háromszori kiáltással kiáltották: — Vivát! Vivát! Vivát!

Rákóczi ezután a jezsuiták templomába vonult a Te Deum laudamus celebrálására majd onnét gyalog ment a szállására, ahol általános audentiát adott. Végül természetesen az ősi áldomás sem maradt el . . . Másnap és a következő napokon az országgyűlés az ország ügyei fölől hozott határozatokat. Rákóczit „a haza atyja” és felség címmel tisztelték meg.

Rákóczi megalakítja a „Nemesi Társaságot.”

Rákóczi megszemlélte a székely gyalogságot is. Leginkább botokkal fegyverkezett 3000 gyalogszékelyből állott a szemlén megjelent székelysereg. Rákóczi, hogy e nemzetet buzdítsa, megparancsolta Cserey János nevű fiatal nemesnek, hogy a székelyek közül ezredkopjást toborozzon, kiket a fejedelem udvari hadaihoz csatolt. Kolozsvarott pedig száz nemesből „Nemesi Társaság” név alatt testőr századot alakított. A fejedelem maga volt a századnak az ezredese. A kik a testületbe beléptek, hitelesen bizonyították régi nemes családból való származásukat. A fejedelem karabéllyal, karddal és pisztolyokkal fegyverezte őket, lovon, mint gyalog egyformán gyakoroltattak. Két fegyveres közülök állandóan a fejedelem ajtaja előtt istrázsált. Az alezredesük pedig Kemény Simon vala, a Kemény János fejedelem unokája . . . Ezek az ifjak mindnyájan rajongó hódolói voltak Rákóczinak és a legutolsóig hűségesen, szeretettel kitartottak mellette, a kit is követendő példaképökül választottak.

Az ónodi országgyűlés.

Az erdélyi időzések után Ónodra sietett Rákóczi, hová országgyűlésre hívta a szövetséges rendeket. A Tisza és Sajó közötti virágos réten táborozott le az országgyűlés. Az idő is igen kedvezett, lanya, illatos, rügyfakasztó virágos május holnap volt. Ősi szokás szerint sátrak alatt tartották az országgyűlést. Még ily hadias pompát sehol sem fejtett ki Rákóczi. Az országgyűlést tizezer válogatott fényesen felszerelt kurucz oltalmazta. A roppant terjedelmű tanácskozási sátor a tábor közepén emelkedett. Lobogók, hadi diadal jelvények ékesítették.

Az országgyűlési nagyságot csillagszerűen szétágazó utcákkal környezték a fejedelem, a vitélő rendek és a kurucz katonaság lobogós sátrai. A zene harsogott. — Festőibbnél festőbb viseletű csoportok váltakoztak. A követek kocsikon, lohaton gyülekeztek. Püspökök, főurak, egyéb rendek küldöttei. Az ország minden tájából, még oly megyékből is érkeztek urak, hol a császári hadak zsarnokoskodtak! Külön képviselve volt Erdély is. Ilyen népes, ilyen nagyérdemű országgyűlést rég idő óta tartott a nemzet. Nagy tárgya volt az országgyűlésnek. XIV-ik Lajos francia király, a fehérliliomos zászlók ura, attól tette függővé, hogy a magyar szövetséges rendekkel szövetségbe lép, ha az ország elszakad az osztrák háztól és osztrák Józsefet a királyságtól megfosztja . . .

Minden tájról gyűltek a vitélő rendek.

Némelyek zeneszóval jöttek. Virágzott a majus. Ezer és ezer fegyveren csillant vissza a napfény. Szép reménységtől dagadt minden magyar kebel.

— Folyt. köv. —

Sámsoni Kulcsár kertben, **9 nyilas szőlő**, cserepes pajtával melléképülettel; **100 hekt. üres hordóval** gyönyörű terméssel, minden hiba nélkül eladó. Értekezhetni Méliusztér 15.

A Debreczeni Első Takarékpénztár olcsó törlesztéses kölcsönöket ajánl

árfolyam levonás nélkül, készpénzben,

melyek fennálló egyéb tartozások bélyeg és illetékmentes kicserélésére is kiválóan alkalmasak.

Felvilágosítást díjmentesen ad a takarékpénztár jelzálogosztálya.

Közvetítők szükségtelenek.

Ritka alkalom!!

Leszállított árak!

Finom francia batiszt
divatos uj mintákban
27 és 32 kr.

Francia delinek
divatos uj mintákban
37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek
15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa
divatáruházában
Debreczen, Kossuth-u. 5.

A debreczeni

Első Temetkezési Egylet

mint helyi érdekű kuitur intézmény

legközvetlenebb és legevidensebb célja az, hogy szegénysorsu családokat egyes tagjaik elhalálózása esetén segélyben részesítsen. Tagjai közül az eddig elhalt **13 halott után fizetett ki díjakat, számos elősmerő levelek** s köszönő nyilatkozatok tanuskodnak egyletünk czélszerű üdvös voltáról.

Tagok mindez ideig vétetnek fel.

Beiratkozás a pénztárban főtér, **Varjassy Gyula** ur kosárkötő üzletében (Arany Bika kavéházzal szemben.) Valamint **Vértessy János** egyleti eljáró s pénzbeszedőnél.

Felvilágosításokat nyújt **dr. Király Péter** ügyész igazgató ur Piacz-u. 46 sz. a. ügyvédi irodáján, továbbá **Iklódy János** igazgató **Csapó-u. malomköz** 3 sz. a., hol beiratkozások is eszközöltetnek.

Uj tagok az eddigi 13 halott után díjakat nem kötelesek fizetni.

„BIOSKOP“
óriási KINEMATOGRAF.

Debreczen, Szénavásártér.
Műsor:

julius 28. 29-én

1. Az elátkozott konyha.
2. Ördög a templomban.
3. Egy mentőesolnak vízrebotcsátása.
4. Harez az anyóssal.
5. A fogorvosnál.
6. A Godart akrobaták.
7. Pierrot mint gyilkos.
8. Szerelmi vallomás a mosodában.
9. Pilátusi fogaskerekű vasut.
10. A meglöpött Amor.
11. A különös halászat.
12. Családi nyomor vagy az alkohol áldozata 200 m.

A nagy hőség miatt az előadások este 7 ó. kezdődnek. Minden 2-ik nap új műsor.

A n. é. közönség pártfogását kéri
NARTEN GYÖRGY.

Kitünő minőségű

pirszén (kokszt)
fűtésre és műhelyek számára, továbbá
kátrány
épületták, zsindely és deszkatetők.
szőlőkarók bevonására
olesó áron kapható
Debreczen sz. kir. város légszeszgyárában.

Schicht-szappan

Védjegy

szarvas
vagy
kulcs

legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Minden ártalmas vegytéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon a Schicht név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

Torna ingek 20 krajczártól feljebb.

Idősb Ács Sándor

DEBRECZEN, Dégenfeldtér 10 sz. (kenyérpiacz.)

Ajánlja a t. vevő közönség különös figyelmébe dusan berendezett raktárát

rendkívül lézallított árak mellett.

u. m. : ruha szövetek, Batistok, Cretonok, Blous és disz selymek, kész Blousok és szövet aljak, női és férfi fehéreneműek, vászon és Canavászok, miederek, szines és fehér Csipke függönyök, nap és esernyők, harisnyák, paplan és ágyterítők, csipke szöveteket. Mindennemű szabó kellékek a legolcsóbb árak mellett.

Szíves pártfogást kér

teljes tisztelettel

Idősb Ács Sándor.

Czérna keztyük 13 krajczártól feljebb.

Férfi vasalt ingek 90 krtól, gallérok 8 krtól feljebb.

Gyászruhák 6 óra alatt a Legpontc-sabban készíttetnek.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoruma a »Kigyó«-hoz

Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb bőrtisztátalanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arepor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; három féle színben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoboz ára 50 fillér Nagyobb doboz 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz-bőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkífujta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbaruult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Mihalovits J. gyógyszerháza a Kigyó-hoz Debreczenben.